

สภาพปัญหาการรักษาคุณธรรม

จริยธรรมในภาครัฐ

1. การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทางที่ผิด หลีกเลี่ยงการบังคับใช้กฎหมาย และแสวงหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง
2. ความบกพร่องด้านคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. วัฒนธรรม ทักษะคติ และค่านิยม ที่หล่อหลอมให้เกิดกระบวนการทัศน์ไม่ถูกต้อง
4. เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่มีลักษณะอุปถัมภ์ หรือการผูกขาดหรือการแทรกแซง
5. การกำกับดูแลและการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการ

ประมวลจริยธรรม

ประมวล = - รวบรวมให้เข้าระเบียบเป็นหมวดหมู่
- หนังสือที่รวบรวมสิ่งซึ่งเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ประมวลกฎหมาย

จริย = ความประพฤติ
 = กิริยาที่ควรประพฤติ

จริยธรรม = ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มาตรา 279 มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ละประเภท
ให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

..... จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้
การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนด
ขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

..... การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

ประมวลจริยธรรม

1. มาตรฐานทางจริยธรรม

2. กลไกและระบบในการดำเนินงาน

3. ขั้นตอนการลงโทษตามความ
ร้ายแรงแห่งการกระทำ

ค่านิยมหลัก (Core Value)

สำหรับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

1. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
2. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
3. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
4. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
5. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
6. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
7. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน และมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
8. การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข
9. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

มติ ก.พ. ครั้งที่ 5/2551 วันที่ 12 พ.ค.51

ตั้งคณะทำงานพิจารณายกร่างประมวลจริยธรรม ฯ

- นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธาน
คณะทำงาน
- นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ คณะทำงาน
- นายเกษมสันต์ จิณณวาโส คณะทำงาน
- เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. คณะทำงาน

ประสานกับสำนักผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงาน
ก.พ.ร. หรืออาจตั้งผู้แทนของทั้ง 2 หน่วยงานเป็น
คณะทำงานด้วย

จริยธรรมข้าราชการ

1. ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัด กระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม (ข้อ 3)

**(1) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และ
ไม่กระทำการหลีกเลี่ยงประมวลจริยธรรมนี้**

**(2) เมื่อรู้หรือพบการฝ่าฝืน ต้องรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการ
หรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน**

1 (ต่อ)

(3) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งในนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ ส่วนราชการฯ ในกรณีที่อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

(4) ร่วมประชุมแล้วพบว่า มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม หรือมีการเสนอเรื่องผ่านตน ต้องคัดค้านการกระทำ ดังกล่าว และบันทึกไว้ในรายงานการประชุม

**ก.พ. มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติ
ตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง ดังนี้
(ข้อ 13)**

- 1. วางระเบียบที่จำเป็นแก่การบังคับใช้ประมวลจริยธรรม**
- 2. คุ้มครอง ประกันความเป็นอิสระ เทียบธรรม ของ คณะกรรมการจริยธรรม และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม**
- 3. คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม**
- 4. เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบ อย่างกว้างขวาง**

-
5. ส่งเสริมและยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
 6. ติดตาม สอดส่องการใช้บังคับ และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
 7. ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามค่านิยมหลักและประมวลจริยธรรมมีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง
 8. ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม จัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี ผู้ตรวจการแผ่นดิน และเผยแพร่

- 9. ดีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้ประมวลจริยธรรม**
- 10. ประมวลการดีความและวินิจฉัยปัญหาทุกปี และเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบเพื่อยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติ**
- 11. ทบทวนเพื่อแก้ไขประมวลจริยธรรมหรือไม่ทุก 4 ปี**
- 12. ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ และตามที่จะตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน**

องค์ประกอบของคณะกรรมการจรรยาธรรม (ข้อ 14)

1. ประธานกรรมการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นประจักษ์ โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.
2. กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการ เลือกกันให้เหลือสองคน
3. กรรมการสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการที่ได้รับเลือกจากข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง
4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสองคน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ ให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจรรยาธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจรรยาธรรม

กรรมการจรรยาธรรมต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยและเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรม

1. ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับ
ประมวลจริยธรรม

2. สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืน
จริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติ
ตามประมวลจริยธรรมโดยเร็ว

3. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับ
ประมวลจริยธรรม

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน
ถ้า ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่นภายใน 60 วัน นับแต่วันที่
ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

อำนาจหน้าที่ (ต่อ)

4. ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน
5. คัดกรองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคัดกรองจริยธรรม
6. คัดกรองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการนั้น

อำนาจหน้าที่ (ต่อ)

7. เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม เพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการประกอบการเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่ง
8. เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมหรือการอื่นที่สมควรต่อ ก.พ.
9. ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมหรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย

**การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วย
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ**

หน้าที่หัวหน้าส่วนราชการและผู้บริหารส่วนราชการ (ข้อ 16) (บริหาร อำนาจการ ตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชา)

- 1. ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม**
- 2. ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี**
- 3. ควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม**
- 4. สนับสนุน ส่งเสริม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์
มีผลงานและความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรม**

หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร (อำนวยการขึ้นไป) ที่ถูก
กล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ไม่อาจ

- ออกคำสั่งแต่งตั้ง
- โยกย้าย
- เลื่อนเงินเดือน
- แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
หรือทางวินัย
- ดำเนินการอื่นใดที่เป็นผลร้าย

แก่ข้าราชการ
ผู้กล่าวหาไม่ได้

เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรม
ประจำส่วนราชการ

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด 2
ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดทางวินัย
(ข้อ 18)

การฝ่าฝืนจรรยาบรรณ (ข้อ 19)

ผู้บังคับบัญชาอาจสั่ง :-

- ลงโทษทางวินัย
- ว่ากล่าวตักเตือน
- ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ
- สั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เหมาะสม

**การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ
ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ
ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ (ข้อ 20)**

- (1) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอน
ข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้น
พิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ**
- (2) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการ
ลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุด
บันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการ
แต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร
และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ**

การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ (ต่อ)

- (3) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
- (4) คัดกรองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
อย่างเพียงพอ
- (5) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรม โดยเคร่งครัด
- (6) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรม

การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ(ต่อ)

- (7) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยม นั้น
- (8) เผยแพร่ให้ประชาชน คู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงของข้าราชการ ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม
- (9) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ในเรื่องใด (ข้อ 21)

**ข้าราชการอาจเสนอเรื่องให้หัวหน้ากลุ่มงาน
คุ้มครองจริยธรรมนำเสนอเพื่อขอคำวินิจฉัยหรือ
อนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรม**

**ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบใน
วงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ
ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการจริยธรรม
อาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย**

บทบาทของคณะกรรมการจริยธรรม

- 1) เป็นเจ้าภาพ เจ้าของเรื่อง
- 2) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทาง
- 3) ส่งเสริม กระตุ้น ติดตาม
- 4) สร้างเครือข่ายภายในและภายนอก
- 5) บริหารความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม
- 6) เชื่อมโยงเรื่องจริยธรรมกับการพัฒนาและการบริหารงานบุคคล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๑๓

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

○ **คุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล**

มาตรา 279 พรรคสี การพิจารณา สรรหา กลับครอง หรือ แต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึง พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย